

IMPORT VAN MOLLUSKEN VOOR CONSUMPTIE

Drie gevallen van import van mollusken voor consumptie lijken mij de moeite waard hier gesignaleerd te worden.

(1) In het voorjaar van 1964 kocht ik in een delicatessenwinkel in Haarlem voor f. 4,50 een dozijn "Escargots de Bourgogne" in een blikje, dat met een twaalf-tal slakkenhuizen in een plastic zakje verpakt was. Het was mij namelijk opgevallen, dat deze huisjes niet tot Helix pomatia L., de wijngaardslak of Escargot de Bourgogne, behoorden. Bij determinatie bleek dat het schelpen van de verwante soort Helix secernenda Rossmassler uit de Balkan waren. Het blikje was afkomstig van een firma uit de Franse Jura.

Daar ik graag wilde weten of deze firma in de Jura slakken kweekte afkomstig uit de Balkan, wat belangrijke consequenties voor de lokale fauna zou kunnen hebben en ik ook meende dat het opschrift "Escargots de Bourgogne" niet op Helix secernenda paste, vroeg ik om inlichtingen. Het antwoord was bevredigend. Ten eerste bleek dat wel slakken van elders in Europa, onder andere uit de Balkan, werden geïmporteerd, maar dat deze niet ter plaatse verder werden gekweekt, doch onmiddellijk werden verwerkt. Ten tweede schreef men mij, dat bij de toezending en verwerking altijd zoveel huisjes beschadigd werden, dat meer huisjes nodig waren dan dieren, maar dat de inhoud van het blikje gegarandeerd uit de echte wijngaardslak bestond. Het vlees van andere Helix-soorten wordt door deze firma verhandeld onder het merk "Conserveries Francs-Comptoises". Het is begrijpelijk dat de grote en wat bonter gekleurde huisjes van Helix secernenda in een etalage goed als blikvanger kunnen dienen en mij lijkt deze verklaring daarom alleszins aanvaardbaar.

Tenslotte schreef men mij nog dat Helix secernenda zich zonder moeite in West-Europa laat kweken en dat helaas in West-Duitsland wel kruisingen zijn geschied met H. pomatia, want men treft in zendingen dikwijls slakken aan, die niet meer het zuivere wijngaardslak-type hebben. Deze mededeling blijft uiteraard geheel voor rekening van de Franse firma, maar de kwestie is zeker de aandacht van malacologen waard.

De beide andere gevallen betreffen inktvissen, die als diepvries-producten op de vismarkt te Leiden werden aangevoerd ten behoeve van Chinese en Indische restaurants. Het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie dankt twee interessante monsters van deze dieren aan de oplettendheid van de heer H.E. Muller, assistent bij de Systematische Dierkunde aan de Rijksuniversiteit te Leiden. Determinaties en verwijzingen naar de literatuur werden door prof. dr. W. Adam te Brussel verstrekt, die ik op deze plaats nog eens voor zijn hulp dank.

(2) In maart 1964 werden te Leiden kleine Japanse inktvissen op de markt gebracht, die bleken te behoren tot Watasenia scintillans (Berry). Dit is een diepzee bewoner, die eind april, mei en juni in de Toyama Baai aan de noordwest-kust van Honshu aan de oppervlakte komt en dan door de vissers in grote getale (1000 ton per jaar) wordt gevangen. Behalve voor consumptie wordt de buit ook verkocht als aas voor vissers en als mest.

Een merkwaardigheid van deze soort vormen de lichtgevende organen, die in groot aantal over het gehele lichaam verspreid zijn. Bij de geconserveerde exemplaren zijn bijvoorbeeld die aan de top van de ventrale armen duidelijk als violette vlekjes zichtbaar. Het boven komen van de netten vol met deze dieren, waarvan de lichtorganen op de armen flitsen van bijzonder helder blauwachtig licht geven, moet wel een fantastisch schouwspel zijn (cf. E.N. Harvey, 1952, Bioluminescence, p. 284-286, fig. 89).

(3) Behoorden de Japanse inktvissen tot de oegopside decapoden, d.w.z. tot die tienarmigen, waarbij het oog geenszins door een "ooglid" overdekt wordt, een groep waartoe in de Nederlandse fauna bijvoorbeeld Todarodes sagittatus (Lamarck) hoort, in september 1964 werden in Leiden myopside decapoden aangebracht. Hier is het "ooglid" dus, tot op een kleine opening na, over het oog gesloten, zoals bij onze Sepia- en Loligo-soorten. Het ging nu om de Californische Loligo opalescens Berry. Deze werden onder de naam "Fiesta del Mar" in ijsblokken geïmporteerd, die 10 (Amerikaanse) ponden netto inktvis bevatten.

C.O. van Regteren Altena